

# Lektionsplanering

**Årskurs:**

Gymnasiet

**Ämne:**

Svenska som andraspråk 1

**Tema:**

Uttal: Vokaler och diftonger

## Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Undervisningen i kursen ska behandla följande centrala innehåll: Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare. Strategier för att förstå och göra sig förstådd i samtal och diskussioner.

Betygskriterium (E)

Eleven kan göra välgrundade och nyanserade reflektioner över sin egen och andras språkanvändning. Dessutom kan eleven med säkerhet använda olika strategier för att utveckla sitt eget lärande.

**Källa**

[Gy11, Svenska som andraspråk 1]

## Lärarledda instruktioner

### 1. Introduktion till vokaler och diftonger (10 min)

- Förklara vad vokaler och diftonger är.
- Ge exempel på olika vokalljud och diftonger i svenska språket.
- Diskutera vikten av korrekt uttal för att bli förstådd.
- Presentera läromaterial och resurser på nätet för uttalsträning.

### 2. Lyssna och repetera (15 min)

- Spela upp ljudklipp med exempel på vokaler och diftonger.
- Elevenna får repetera efter ljudklippen.
- Ge individuell feedback under repetitionen.
- Diskutera eventuella svårigheter elevenna upplever.

### 3. Praktiska övningar i smågrupper (15 min)

- Eleverna delas in i smågrupper och får arbeta med olika övningar kring vokaler och diftonger.
- Ge grupperna olika textsjälvstudier för att öva på uttal.
- Be grupperna att diskutera sina erfarenheter av uttal.
- Ge instruktioner för vad som förväntas i grupppresentationerna.

### 4. Reflektion och sammanfattning (10 min)

- Sammanfatta lektionen och vad som lärts.
- Diskutera ytterligare resurser för praktik.
- Ta emot feedback från eleverna om lektionens upplägg.
- Planera för hemuppgifter relaterade till vokaler och diftonger.

## Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Vokaler i svenska språket.** Vokaler är ljud som produceras utan något hinder i munnen. Lär känna de olika vokalljud som finns på svenska.
- **Diftonger och deras betydelse.** Diftonger är kombinationer av två vokaler i samma stavelse. Dessa kan påverka förståelsen vid tal.
- **Vikten av korrekt uttal.** Att uttala vokaler och diftonger korrekt är avgörande för att kommunicera tydligt.
- **Kulturella referenser och uttal.** Hur uttal och betoning kan variera mellan olika kulturer och dialekter.
- **Uttalsövningar online.** Utnyttja digitala verktyg för att öva och förbättra uttal. Ge exempel på webbplatser och appar som kan användas.

## Ordkollen

| Ord     | Förklaring                                               | Etymologi                                            |
|---------|----------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Vokal   | Ljud som uttalas utan hinder i talorganen.               | Från latin "vocalis", som betyder "sjungande".       |
| Diftong | En kombination av två vokaler som uttalas i en stavelse. | Från grekiska "diphthongs", som betyder "två ljud".  |
| Uttal   | Den artikulatoriska framställningen av ljud.             | Från fornsvenska "uttala" som betyder "att tala ut". |

## Diskussionsfrågor

- A. Hur kan vårt uttal påverka vår kommunikation med andra?
- B. Vad innebär det att ha ett bra uttal? Diskutera framgång och förståelse i ett flerspråkigt samhälle.
- C. Vilka strategier kan användas för att förbättra uttalet av vokaler och diftonger?

## Aktivitet

Eleverna delas in i par och får en övning där de läser en text högt för varandra. Den ena personen ska fokusera på korrekt uttal av vokaler och diftonger, medan den andra ger feedback. Efter att ha bytt roller ska de få tid att diskutera de svårigheter de mötte, och be om råd hur de kan förbättra sig.

## Exit-ticket

| Fråga                                          | Svar                                         |
|------------------------------------------------|----------------------------------------------|
| Vilka är de svenska vokaler?                   | A, E, I, O, U, Y, Å, Ä, Ö                    |
| Vad är en diftong?                             | En kombination av två vokaler i en stavelse. |
| Ge exempel på en diftong i svenskan.           | Exempel: "au", "ei"                          |
| Vad är viktigast för förståelse när vi pratar? | Korrekt uttal är avgörande.                  |

## Hemuppgift

Eleverna ska skapa en kort ljudinspelning där de övar på att uttala fem olika vokaler och tre diftonger. De ska välja ord som innehåller dessa ljud och presentera dem i en ljudfil av minst två minuter. Det är en övning i att sjunga bland olika sätt att artikulera på svenska.

## Citat

*"Uttal är en konst som kan läras."* – Anonym Detta citat understryker vikten av att fokusera på uttalöva, vilket är centralt i vår lektion.

Tags: [Lektion](#)